

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมศาสตร์ เป็นวิทยาศาสตร์แขนงหนึ่งที่มุ่งอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สังคมกับสังคม ตลอดจนสัมพันธ์ภาพระหว่างมนุษย์ต่อมนุษย์ด้วยกันเอง (สถิติย์ นิยมญาติ 2524: 32) ฉะนั้นภารกิจที่สำคัญของสังคมศาสตร์ก็คือ การทำความเข้าใจหรือตอบปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ด้วยวิธีการที่เป็นระบบและมีเหตุผล แต่ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา สังคมศาสตร์ไทยต้องเผชิญหน้ากับวิกฤติการณ์ที่สำคัญหลายประการ กล่าวคือ ความไม่สามารถที่จะตอบคำถามพื้นฐานเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้อย่างชัดเจน และมีประสิทธิภาพ ความไม่สามารถที่จะเสนอแนวทางออกสำหรับสังคมอย่างน่าเชื่อถือและเป็นรูปธรรม ขาดการมองปัญหาอย่างเชื่อมโยงต่อเนื่อง เพื่อให้เห็นภาพรวมทั้งหมดซึ่งมีสาเหตุมาจากการแบ่งแยกการมองปัญหาเป็นชิ้นเป็นส่วน รวมทั้งการปฏิเสธที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหาด้วยข้ออ้างว่าเป็น "ศาสตร์บริสุทธิ์" และ "ความเป็นกลาง" (ฉลาดชาย รมิตานนท์ ใน อานนท์ กาญจนพันธุ์, บรรณาธิการ 2530: 9-10) และปัญหาการว่างงานของบัณฑิตสาขาสังคมศาสตร์ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี

ดังนั้นเมื่อพิจารณาสถานภาพและลักษณะของสังคมศาสตร์ดังกล่าวแล้ว อาจกล่าวได้ว่าสังคมศาสตร์ประกอบด้วยภารกิจ 2 ประการคือ ภารกิจว่าด้วยสภาวะทางความรู้ และว่าด้วยพันธะทางสังคม กล่าวเฉพาะสภาวะทางความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานั้น เสน่ห์ จามริก (2523-2524: 6) มีความเห็นว่า สังคมศาสตร์ไทยมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับการอุดมศึกษาซึ่งทำหน้าที่เบื้องต้นแรกเพื่อส่งเสริมการฝึกอบรมทางเทคนิค ตลอดจนการถ่ายทอดมรดกความรู้และค่านิยมประเพณี โดยมีจุดเน้นอยู่ที่การให้วิชาความรู้ภาคปฏิบัติที่ลอกเลียนมาจากต่างประเทศ และเป็นการหยิบยื่นให้ในลักษณะสำเร็จรูป ฉะนั้นการเรียนการสอนจึงมีลักษณะกลไก ไม่ช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดในการวิเคราะห์ วิจารณ์ และยังก่อให้เกิดช่องว่างใน 3 ลักษณะ คือ

1. ช่องว่างระหว่าง "ความรู้" และ "ความคิด" กล่าวคือการขาดการเชื่อมต่อระหว่างความรู้ทางเนื้อหากับความสามารถในการคิดค้น เพื่อให้เกิดความแตกฉานในทางวิชาการ
2. ช่องว่างระหว่างความ "รู้แจ้ง" กับ "รู้จัก" ซึ่งหมายถึง การขาดความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ที่แน่นและแน่นชัดในองค์แห่งความรู้ (body of knowledge) เข้ากับสถานการณ์หรือสภาพเงื่อนไข เฉพาะต่าง ๆ
3. ช่องว่างระหว่างความรู้ในตำรากับการปฏิบัติจริง (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ฝ่ายวิชาการ 2529: 2-3)

นอกจากปัญหาที่กล่าวแล้วยังปรากฏว่า แม้การศึกษาค้นคว้าทางสังคมศาสตร์จะได้พยายามปรับปรุงวิธีการให้มีลักษณะที่เรียกว่า "Scientific Method" เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพของการคาดการณ์ (prediction) ให้ใกล้เคียงหรือเทียบเท่ากับทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติก็ตาม แต่การคาดการณ์ทางสังคมศาสตร์ก็เป็นเพียงลักษณะของความน่าจะเป็น (probability) เท่านั้น (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะรัฐประศาสนศาสตร์ 2508: V) ประกอบกับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ยังมีลักษณะกระจัดกระจาย ขาดการร่วมมือกันทางวิชาการอย่างจริงจังในอันที่จะผลิตผลงานที่สามารถให้คำตอบที่มีลักษณะครอบคลุมปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบด้าน จึงทำให้งานวิจัยทางสังคมศาสตร์จำนวนมากมีจุดอ่อน และไม่มียุทธศาสตร์เพียงพอที่นักวางแผนจะนำเอาผลงานวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างจริง (ปราโมทย์ ประสาทกุล 2524: 56)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว สถานภาพของสังคมศาสตร์จึงมีลักษณะที่ด้อยกว่าวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ซึ่งปรากฏชัดในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 6 ได้เน้นและเร่งการผลิตบัณฑิตในสาขาวิทยาศาสตร์ สุขภาพ วิศวกรรมศาสตร์และ เทคโนโลยี การเกษตรอุตสาหกรรม แต่ให้ชะลอการผลิตบัณฑิตในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ลง (ทบวงมหาวิทยาลัย 2528 : 3)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนทางสังคมศาสตร์มานับตั้งแต่ได้รับการสถาปนาขึ้น เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกในประเทศไทย นอกจากจะประสบปัญหาเกี่ยวกับสถานภาพของสังคมศาสตร์ดังกล่าวแล้ว ยังปรากฏว่า ในปัจจุบันบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมิได้พิสูจน์ให้เห็นชัดว่ามีคุณภาพที่เด่นกว่าบัณฑิตในสาขาวิชาเดียวกันจากสถาบันอื่น (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ฝ่ายวิชาการ 2529: 1) ทั้ง ๆ ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มีทรัพยากรและคุณลักษณะที่เอื้อต่อการสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพสูงกว่า ดังความเห็นของ นิพนธ์ เทพวัลย์ (ใน ปนัดดา โสมวงศ์, บรรณาธิการ 2526: 42) ที่ว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีศักยภาพในการให้ความสนับสนุนวิชาการด้านสังคมศาสตร์ เช่น มีสถาบันวิจัย สถาบันสำหรับให้บริการทางวิชาการต่าง ๆ และมีเงินทุนสนับสนุนการวิจัยที่ได้เปรียบกว่าสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ

อนึ่ง นับตั้งแต่แผนพัฒนา ระยะที่ 3 เป็นต้นมา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เน้นและขยายการผลิตบัณฑิต เฉพาะในสาขาที่เป็นความต้องการกำลังคนของประเทศเช่น สาขาแพทยศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคงจำนวนการผลิตบัณฑิตในสาขาสังคมศาสตร์ และมุ่งขยายการผลิตและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา นอกจากนั้นได้มีการเตรียมการพัฒนาเข้าสู่สถานภาพสถาบันวิชาการชั้นสูงที่มุ่งไปสู่การผลิตคิดค้นความรู้ขึ้นเอง เพื่อขยายพรมแดนแห่งความรู้ และเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2530 ก : 36) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแผนพัฒนา ระยะที่ 5 ได้มีการกำหนดนโยบายให้การวิจัยมีความสำคัญเทียบเท่ากับการผลิตบัณฑิต แต่จากการประเมินผลครั้งแรกของแผนพัฒนา พบว่า การดำเนินการยังไม่ได้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ การวิจัยยังมีความสำคัญน้อยกว่าการผลิตบัณฑิตในหลาย ๆ ด้าน (จรัส สุวรรณเวลา และ คณะ 2528: ก) ดังนั้นในแผนพัฒนา ระยะที่ 6 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงกำหนดจุดมุ่งหมายของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนว่า "จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมุ่งปรับโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้เกิดลักษณะผสมผสานระหว่างมหาวิทยาลัย กิ่งวิจัย มหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบ มหาวิทยาลัย เพื่อชุมชนที่ตั้งเพื่อทำหน้าที่การตอบสนองความต้องการของสังคม การขึ้นนำสังคมและการเตือนสติสังคม ..." (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ฝ่ายวางแผนและพัฒนา, กองแผนงาน 2528: 2: 6)

สำหรับจุดมุ่งหมายของการ เป็นมหาวิทยาลัยกิ่งวิจัยนั้น ชมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ (2529: 10) ชี้แจงว่า หมายถึงมหาวิทยาลัยที่การสอนและการวิจัยมีความสำคัญเท่าเทียมกัน และส่งเสริมสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว แผนพัฒนา ระยะที่ 6 ยังได้กำหนดนโยบายให้มีการปรับโครงสร้างพื้นฐานการบริหารงานวิจัยให้ เป็นกลไกสำคัญของการวิจัย และเร่งความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการวิจัยในคณะ สถาบัน และการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยกำหนดให้การผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา เป็นนโยบายที่จะต้องหันเหและระดมทรัพยากรมาเพื่อเร่งรัดปรับปรุงการผลิตทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เนื่องจาก

การวิจัยส่วนใหญ่จะทำงานในระดับการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรี และคณาจารย์บัณฑิตศึกษาสามารถที่จะนำ เรื่องการวิจัย เข้าไปสู่ระบบการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ ประกอบกับนิสิตบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่จะต้องมีความรู้ความ เข้าใจในกระบวนการและวิธีการวิจัย เพื่อทำวิทยานิพนธ์ก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าการทำวิทยานิพนธ์สามารถประสาน เข้ากับโครงการวิจัยขนาดใหญ่ที่สามารถแบ่ง เป็นโครงการย่อย ๆ แล้วให้เป็นวิทยานิพนธ์ที่นิสิตบัณฑิตศึกษา เป็นผู้ทำเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยให้คำปรึกษา เพื่อให้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำไปใช้ในโครงการใหญ่ได้ ก็จะทำให้วิทยานิพนธ์มีลักษณะ เป็นกลุ่มก้อนและนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างจริงจัง (ศลักษณ์ ทรรพพันธ์ 2529 : 24-25)

ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดและเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งในอันที่จะนำไปสู่การ เป็นมหาวิทยาลัยกึ่งวิจัย และเป็นแหล่งวิชาการ ชั้นสูงที่มุ่งบุกเบิกแสวงหาความรู้ เก็บรักษา และถ่ายทอดความรู้ให้แก่ นิสิต รวมทั้งการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมอย่างจริงจัง แต่ปรากฏว่าสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันบัณฑิตศึกษาของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่จะต้องพิจารณาทบทวนและพัฒนาให้มีคุณภาพที่สูงยิ่งขึ้น ดังปรากฏในผลการสัมมนาเรื่อง "ทิศทางการพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระยะที่ 6" ซึ่งพอสรุปได้ว่า คุณภาพของนิสิตบัณฑิตศึกษายังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ และส่วนใหญ่ขาดความตั้งใจ และไม่กระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้ ซึ่งอาจเป็น เพราะเห็นว่าเป็นการเรียนเพิ่มเติมที่ไม่มีความสำคัญ หรือ เพียงเพื่อให้ได้ปริญญาไปรับวุฒิและขึ้นเงิน เดือนเท่านั้น การเรียนการสอน ขาดบรรยากาศและสิ่งจูงใจในการแสวงหาความรู้ ขณะเดียวกันอาจารย์ผู้สอนยังไม่เห็นความ สำคัญของบัณฑิตศึกษาเท่าที่ควร (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กองแผนงาน 2528 : 1 : 45) นอกจากนั้น ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2526-2527 : 78-87) มีความเห็น ว่า อาจารย์ผู้สอนระดับ บัณฑิตศึกษายังมีความสับสนใน เป้าหมายของบัณฑิตศึกษาว่า จะผลิตบัณฑิตเพื่ออะไร และควรมี ลักษณะอย่างไร ดังนั้นการเรียนการสอนจึงยังมีลักษณะของการบรรยาย เพื่อ เพิ่มเนื้อหาให้มากกว่าปริญญาตรี ไม่ได้สอนให้เกิดการวิเคราะห์วิจารณ์ และ เกิดความคิดสร้างสรรค์

ส่วนการวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษานั้น จรัส สุวรรณเวลา และ คณะ (2528 : 61) กล่าวว่า ในปัจจุบันการวิจัยของภาควิชาและคณะยังไม่ได้ใช้นิสิตบัณฑิตศึกษาเท่าที่ควร และ วิทยานิพนธ์ของนิสิตยังขาดแนวทางที่ร่วมกับอาจารย์ ในลักษณะที่จะสร้างสรรค์ความก้าวหน้าด้าน การวิจัยในแต่ละสาขาวิชาได้อย่างดีและมากพอ ฉะนั้นถึงแม้วิทยานิพนธ์จะมีจำนวนมากมายก็ตาม

แต่ในด้านคุณภาพยังมีความสำคัญต่อความก้าวหน้าทางวิชาการน้อยมาก และ อ่ำไพ สุจริตกุล (ใน ไพฑูรย์ ลินลารัตน์, บรรณาธิการ 2523: 144) ได้แสดงทัศนะว่า วิทยานิพนธ์บางฉบับมีลักษณะคล้ายภาคินิพนธ์ ทั้งนี้ เพราะนิสิตยังไม่เข้าใจระเบียบวิธีการวิจัยเพียงพอ บางฉบับก็มีลักษณะคล้ายเรียงความขนาดยาวที่เก็บความรู้หรือข้อความจากตำราต่าง ๆ มาเรียบเรียงใหม่ โดยไม่ได้ใช้วิธีตรวจสอบความรู้ที่เก็บมา เพื่อค้นหาต้นตอและความถูกต้องโดยวิธีการวิจัยเลย

เนื่องจากสถานภาพทางวิชาการของสังคมศาสตร์ไทย ประกอบกับแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 ที่กำหนดนโยบายให้สถาบันอุดมศึกษาจำกัดรับปรับทิศทางการใช้ทรัพยากร เพื่อขยายปริมาณการผลิต และพัฒนาคุณภาพการผลิตบัณฑิตในสาขาที่สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนา เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ เช่น สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และให้คงที่หรือลดปริมาณการผลิตในระดับปริญญาตรีในสาขาสังคมศาสตร์ โดยให้ เน้นการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาในเชิงคุณภาพมากขึ้น (ทบวงมหาวิทยาลัย 2529: 11-12) ทำให้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต้องกำหนดแนวทางและทุ่ม เททรัพยากรจำนวนมากเพื่อพัฒนาวิชาการด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่ไม่มีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจนสำหรับการพัฒนาวิชาการสาขา สังคมศาสตร์แต่ประการใด และด้วยเหตุผลที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีจุดมุ่งหมายที่จะก้าวไปสู่การ เป็นมหาวิทยาลัยที่วิจัย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาบัณฑิตศึกษาทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับสถานภาพปัจจุบัน และแนวทางการพัฒนา บัณฑิตศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วงปีการศึกษา 2530 - 2539 และคาดว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนและพัฒนาบัณฑิตศึกษาสาขา สังคมศาสตร์ อันจะส่งผลให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพัฒนาไปสู่การ เป็นสถาบันวิชาการชั้นสูงที่มีความ เป็นเลิศทางวิชาการ และความเป็นผู้นำทางวิชาชีพในสาขาสังคมศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

1. ศึกษาสถานภาพปัจจุบันของบัณฑิตศึกษาสาขาสังคมศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาบัณฑิตศึกษาสาขาสังคมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. นำเสนอแนวทางการพัฒนาบัณฑิตศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในช่วงปีการศึกษา 2530 - 2539

ขอบ เขตของการวิจัย

ขอบ เขตของการวิจัยมีดังต่อไปนี้ คือ

1. การวิจัยครั้งนี้ครอบคลุม เฉพาะหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ที่เปิดสอน
ในบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เท่านั้น
2. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจาก เอกสารในส่วนที่เกี่ยวข้อง
สถานภาพปัจจุบันของคณาจารย์ นิสิต ผู้สำเร็จการศึกษา และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จำ
เป็นในการจัดการ เรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาสาขาสังคมศาสตร์
3. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านบัณฑิตศึกษาสาขาสังคม-
ศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 22 ท่าน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi
Techniques) ในประเด็นต่อไปนี้
 - 3.1 สถานภาพปัจจุบันและอุปสรรคในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสาขาสังคม-
ศาสตร์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1.1 ผลผลิต อันได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษา และวิทยานิพนธ์
 - 3.1.2 คณาจารย์
 - 3.1.3 นิสิต
 - 3.1.4 การเรียนการสอน
 - 3.1.5 การบริหารการศึกษา
 - 3.1.6 การให้บริการข้อมูลและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
 - 3.2 เป้าประสงค์ของบัณฑิตศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ที่พึงประสงค์ในช่วงปีการ
ศึกษา 2530 - 2539 อันได้แก่
 - 3.2.1 เป้าประสงค์ด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
สาขาสังคมศาสตร์
 - 3.2.2 เป้าประสงค์ด้านการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาสาขาสังคมศาสตร์

3.2.3 เป้าประสงค์ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม

ทั้งนี้โดยไม่รวม เป้าประสงค์ด้านการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เนื่องจาก
จากปัจจุบันบัณฑิตวิทยาลัยมุ่งเน้นหนักในการพัฒนาด้านความรู้และความก้าวหน้าทางวิชาการ

3.3 แนวทางการพัฒนาบัณฑิตศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ในช่วงปีการศึกษา 2530-
2539 ในประเด็นต่อไปนี้คือ

- 3.3.1 คณาจารย์
- 3.3.2 นิสิต
- 3.3.3 การเรียนการสอน
- 3.3.4 การบริหารการศึกษา
- 3.3.5 การให้บริการข้อมูลและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

แนวทางการพัฒนา หมายถึง วิธีการ หรือ กระบวนการ ที่จะนำไปสู่การปรับปรุง
และเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น

บัณฑิตศึกษา หมายถึง การศึกษาในระดับหลังปริญญาตรีที่จัดขึ้นสำหรับผู้ที่เป็นบัณฑิต
แล้ว และเป็นหลักสูตรที่เปิดสอนในบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันได้แก่ หลักสูตร
ประกาศนียบัตรบัณฑิต หลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต และหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาสังคมศาสตร์ หมายถึง สาขาวิชาต่าง ๆ ที่จัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิต-
ศึกษาในคณะครุศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
คณะรัฐศาสตร์ และคณะ เศรษฐศาสตร์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณาจารย์ หมายถึง ผู้สอนในระดับบัณฑิตศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ที่เป็นข้าราชการ
ประจำของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิสิต หมายถึง ผู้เรียนในระดับบัณฑิตศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

การเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อก่อให้เกิด
การเรียนรู้และการพัฒนาในระดับบัณฑิตศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตาม
เป้าหมายของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง ห้องสมุด ห้องเรียน ห้องประชุมสัมมนา อุปกรณ์
การเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
สาขาสังคมศาสตร์

ผลผลิต หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษา และวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาสาขาสังคม-
ศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ผู้วิจัยคาดว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพิจารณาปรับปรุงและ
วางแผนพัฒนาการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในช่วงปีการศึกษา 2530 - 2539 เพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยกึ่งวิจัย และนำมาซึ่ง
ความเป็นเลิศทางวิชาการ และความเป็นผู้นำทางวิชาชีพสาขาสังคมศาสตร์ต่อไป

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย